

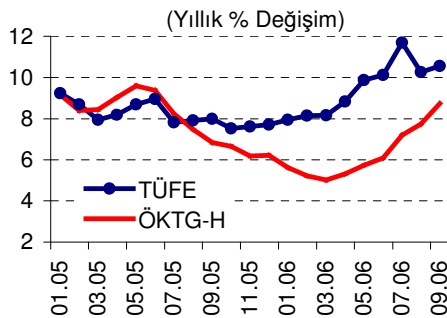
ÖZET...

Eylül ayında yıllık enflasyon yüzde 10,55 olarak gerçekleşmiş ve bir önceki aya göre yükseliş göstermiştir. Söz konusu artışta mevsimsel ürünlerdeki yüksek oranlı fiyat artışlarının etkisi hissedilmektedir. Ramazan ayı ile birlikte gıda fiyatlarında yaşanan artışlar, yeni eğitim ve öğretim yılının başlamasına bağlı olarak eğitim ve eğlence-kültür grubu fiyatlarında gözlenen artışlar ile döviz kurunun gecikmeli etkileri neticesinde ev eşyası ve sağlık grubu fiyatlarında devam eden artışlar tüketici fiyatları üzerinde olumsuz etki yaparken, enerji ve altın fiyatlarının gerilemesi Eylül ayı enflasyonu üzerinde olumlu yönde etkide bulunmuştur.

Enflasyonun genel eğilimini ölçmeye yönelik olarak TCMB tarafından hesaplanan enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altın hariç TÜFE göstergesi Eylül ayından itibaren TÜİK tarafından ÖKTG-H adıyla yayınlanmaya başlamıştır. Söz konusu göstergenin yıllık artış oranı Eylül ayı itibarıyla yüzde 8,74 olarak gerçekleşmiştir.

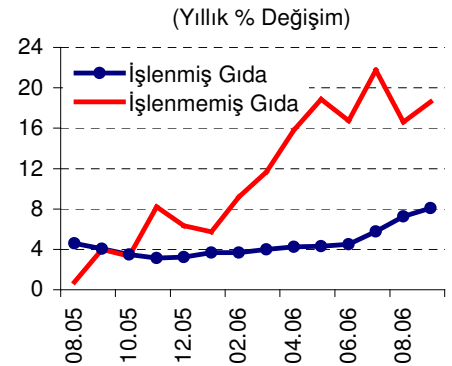
Ramazan etkisinin Eylül ayı enflasyonu üzerindeki katkısının 0,2 puan civarında olduğu hesaplanmaktadır. Söz konusu etkinin Ekim ayı enflasyonu üzerinde de belirgin olarak hissedileceği öngörülmektedir. Bunun yanında giyim fiyatlarındaki mevsimsel ayarlamalar da göz önüne alındığında Ekim ayı enflasyonunun geçici olarak yüksek gerçekleşebileceği tahmin edilmektedir. Kasım ayında ise gıda fiyatlarında düzeltme niteliğinde bir hareket yaşanma olasılığı bulunmaktadır. Bir önceki raporumuzda dile getirilen Ramazan ve diğer mevsimsel unsurların etkisiyle kısa dönemde enflasyonda geçici dalgalanmalar görülebileceği görüşümüz korunmaktadır.

...DEĞERLENDİRMELER...



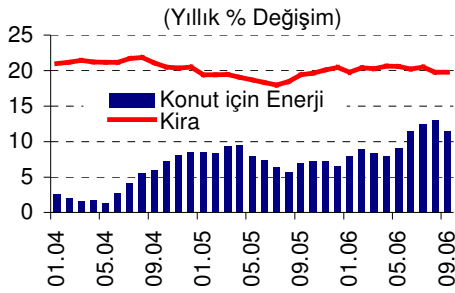
Tüketici fiyatları yıllık enflasyonu Eylül ayında, gıda, giyim ve eğitim gruplarındaki mevsimsel fiyat artışlarının geçmiş yılların üzerinde gerçekleşmesi ve döviz kurunun gecikmeli etkilerinin bazı alt gruplarda azalarak da olsa sürmesiyle yükseliş göstermiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altın hariç TÜFE göstergesindeki (ÖKTG-H) artış Eylül ayında da devam etmiştir.

Gıda ve alkolsüz içecekler grubu fiyatlarında yüzde 2,86 oranında artışla son dört yılın en yüksek Eylül ayı fiyat artışı yaşanmıştır. Söz konusu yüksek oranlı artışta, işlenmiş ve işlenmemiş gıda ürünleri fiyat artışlarının ikisinin etkisi beraberce görülmektedir. İşlenmemiş gıda ürünleri fiyatları bir önceki aydaki belirgin gerilemenin ardından, Eylül ayında yüzde 4,92 oranında artmış, işlenmemiş gıda ürünleri hariç tüketici enflasyonu ise yüzde 0,77 olarak gerçekleşmiştir. İşlenmemiş gıda ürünleri fiyatlarının seyirinde belirleyici olan meyve ve sebze grubu fiyat artışları Eylül ayı gıda ve alkolsüz içecekler grubu fiyat artışının yaklaşık 1,5 puanını oluşturmuştur. İşlenmiş gıda ürünleri fiyatları ise son iki aydaki yükseliş eğilimini Eylül ayında da sürdürmüştür.



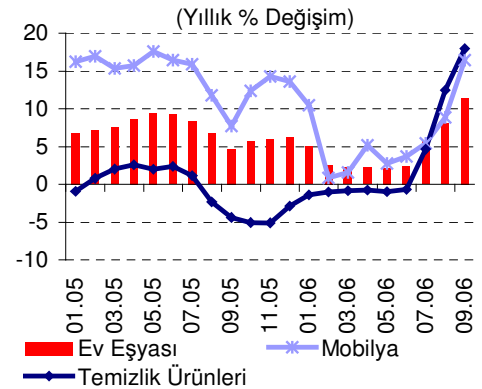
Ramazan ayının gıda fiyatları üzerinde özellikle işlenmiş gıda ürünleri kanalıyla etkili olduğu düşünülmektedir. Söz konusu etkinin Ekim ayında da devam edebileceği ve bu çerçevede işlenmiş gıda ürünlerindeki yıllık artışın Ekim ayında da yüksek gerçekleşebileceği dikkate alınmalıdır.

Giyim ve ayakkabı grubundaki giyim fiyatları Eylül ayında belirgin bir artış göstermezken (yüzde 0,49), ayakkabı fiyatları yüzde 8,25 gibi önemli bir oranda artarak grup fiyatları üzerinde belirleyici olmuştur. Eylül ayındaki yüksek artışa rağmen ayakkabı grubunda yıllık enflasyon yüzde 0,83 düzeyindedir. Diğer taraftan, üretici fiyatları altında yer alan giyim eşyası ve deri mamul imalatı fiyatlarının Eylül ayında geçmiş yıllara kıyasla daha yüksek oranda artması, Ekim ayı ile birlikte başlayacak olan yeni sezonda giyim ve ayakkabı grubu fiyat artışlarının önceki yıllara nazaran yüksek olabileceğine işaret etmektedir.



Eylül ayında kira yüzde 2,38 ile bir önceki yıla yakın bir oranda artmış, bu doğrultuda bu grupta yıllık artış yüzde 20 seviyesinde seyretmeye devam etmiştir. Öte yandan, Eylül ayında konut grubuna yönelik enerji fiyatlarının aylık artış hızında bir yavaşlama gözlenmektedir. Enerji kalemleri arasında Eylül ayında artış gösteren tek kalemin Mayıs ayı sonrası artışı yüzde 8'e ulaşan katı yakıtlar (odun ve kömür) olduğu göze çarpmaktadır.

Mali piyasalarda yaşanan dalgalanma öncesinde yüzde 2 civarında seyreden ev eşyası grubu yıllık fiyat artışı, Haziran ayı ile birlikte girdiği yükseliş eğilimini Eylül ayında da sürdürmüş ve yüzde 11,38 oranına ulaşmıştır. Bilindiği gibi bu grup içerisinde mobilya, elektrikli ve elektriksiz ev aletleri gibi dayanıklı tüketim malları önemli bir yer tutmaktadır. Söz konusu mallardan elektrikli ve elektriksiz büyük ev aletlerinin fiyatları Eylül ayında gerilerken (yüzde -1,46), mobilya grubu fiyatları yüzde 4,07 gibi yüksek bir oranda artmıştır. Mobilya grubunda son dört aylık yüksek artışlar sonrasında, yıllık enflasyonun yüzde 16,44 oranına ulaşması dikkat çekici bir gelişme olarak belirlemektedir. Döviz kuru gelişmelerinin belirleyici etkisinin hissedildiği temizlik ürünlerinde ise yüksek oranlı artışların (yüzde 2,73) yavaşlamakla birlikte devam ettiği görülmektedir.



Sağlık grubu fiyatlarında Eylül ayı başında ilaç fiyatlarına yapılan zam etkili olmuştur. İlaç fiyatlarında son iki ayda gündeme gelen artışlar ile birlikte sağlık grubu fiyatlarının yıllık artışı yüzde 7,88'e ulaşmıştır. Ulaştırma grubu fiyatları incelendiğinde, Mayıs ayından bu yana artmakta olan otomobil fiyatlarının Eylül ayında yüzde 1,1 oranında düştüğü görülmektedir. Nisan-Temmuz döneminde yüzde 15,81 oranında artan akaryakıt ürünleri fiyatları, uluslararası petrol fiyatları ve döviz kurundaki gerilemenin etkisiyle Eylül ayındaki düşüşle birlikte Ağustos-Eylül döneminde yüzde 7,82 oranında azalmıştır. Otomobil ve akaryakıt fiyatlarındaki gerilemeye karşın, ulaştırma hizmetleri fiyatları karayolu ile yolcu taşımacılığı grubunda yer alan okul servis ücretindeki artışın (yüzde 7,88) etkisi ile yükselmiştir. Eylül ayı ile birlikte ulaştırma hizmetleri fiyatlarının yıl içindeki birikimli artışı yüzde 9,07 oranına ulaşmıştır.

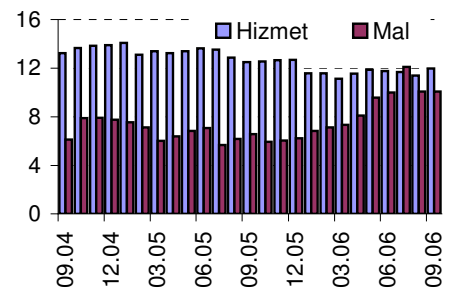
Eğlence ve kültür grubu fiyat artışında Eylül ayında okulların açılması ile birlikte artan okul kitapları ve kırtasiye malzemeleri fiyatları etkili olmuştur. Aynı dönemde, paket tur fiyatlarında yurt içi tur fiyatlarının mevsimsel olarak gerilemesine karşın, yurt dışı tur fiyatlarında gözlenen artış, paket tur fiyatlarının yıllık artışının yükselmesine yol açmıştır. Öte yandan, bazı teknoloji yoğun ürünlerde döviz kuru gelişmelerine paralel olarak fiyat gerilemesi gözlenmiştir.

Eğitim grubu fiyat gelişmelerinde Eylül ayında açıklanan üniversite öğrenim ücretleri temel belirleyici konumundadır. Kamu tarafından belirlenen devlet üniversitelerinin harçları yüzde 5,5 oranında artmıştır. Diğer taraftan, fiyat endeksinde bu yıl ilk defa yer alan özel üniversite ücretlerindeki artış Temmuz-Eylül dönemine yayılmış ve söz konusu artış devlet üniversitelerindeki ayarlamaların oldukça üzerinde (yüzde 15,6) gerçekleşmiştir.

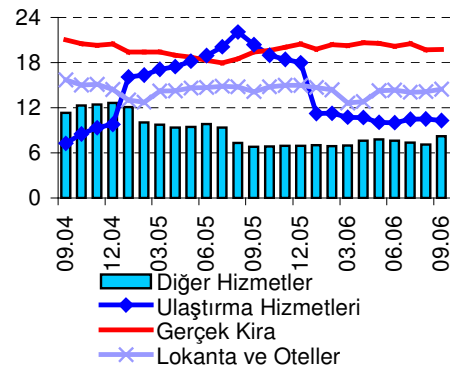
Eylül ayında mal grubu yıllık enflasyonu değişmezken, hizmet grubu yıllık enflasyonu bir önceki aya kıyasla yükselmiştir. Hizmet grubunda, kirada belirgin bir değişim kaydedilmeyenken, ulaştırma hizmetlerinin yıllık enflasyonu bir miktar gerilemiştir. Eylül ayında lokanta ve oteller grubunda hem yiyecek hizmetleri hem de konaklama hizmetleri fiyatlarının yıllık artışı yükselirken, konaklama grubu içinde yer alan yurt ücretlerindeki artış temel belirleyici olmuştur. Diğer hizmetler grubundaki artış ise eğitim, eğlence ve kültür hizmetleri (paket tur fiyatlarındaki mevsimsel gerilemenin gerçekleşmemesi) ve ev ile ilgili hizmetler kalemindeki artıştan kaynaklanmıştır.

Hizmet grubu enflasyonunun yılın ilk üç çeyreğinde dalgalı bir seyir izlediği ve ulaştırma hizmetleri dışında belirgin bir yavaşlama göstermediği görülmektedir. Önümüzdeki dönemde iç talepteki yavaşlama ile birlikte hizmet fiyatlarındaki artış eğiliminin yavaşlayacağı tahmin edilmektedir.

(Yıllık % Değişim)

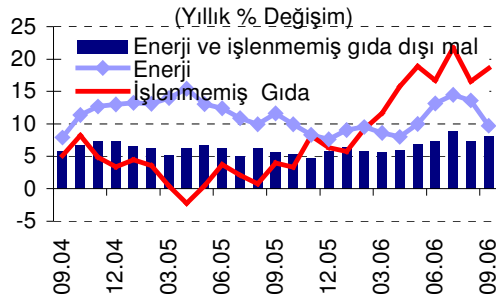


(Yıllık % Değişim)



	Aylık Değişim		Yıllık Değişim	
	Eylül 2006	Eylül 2005	Eylül 2006	Eylül 2005
TUFE	1,29	1,02	10,55	7,99
1. Mallar	1,18	1,18	10,09	6,58
Enerji	-1,24	2,27	9,74	11,61
İşlenmemiş Gıda	4,92	3,16	18,60	3,98
Enerji ve İşlenmemiş Gıda				
Dışı Mallar	0,96	0,32	8,07	5,63
Dayanıklı Mallar	-0,78	-0,19	13,10	5,83
Altın Hariç Dayanıklı	0,11	-1,05	7,44	7,27
Yarı Dayanıklı Mallar	0,16	1,75	6,79	7,67
Dayaniksız Mallar	2,41	1,06	11,82	5,95
2. Hizmetler	1,53	1,03	11,96	12,51
Kira	2,38	2,35	19,77	19,39
Lokanta ve Oteller	1,92	1,63	14,48	14,13
Ulaştırma Hizmetleri	1,51	1,70	10,28	20,39
Diğer Hizmetler	1,00	-0,07	8,23	6,83

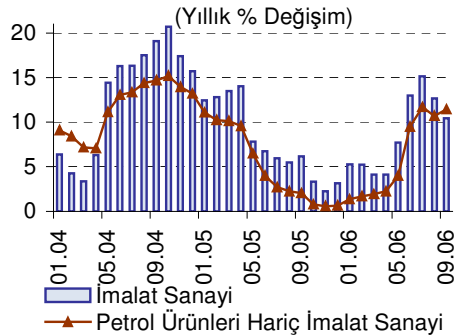
Kaynak: TÜİK, TCMB



Mal grubu fiyatları incelendiğinde, enerji grubu fiyatlarının yıllık artış oranlarındaki düşüşün Eylül ayında da sürdüğü, öte yandan, işlenmemiş gıda fiyatlarındaki yıllık artışın son dönemdeki dalgalı seyrini devam ettirdiği görülmektedir. Enerji ve işlenmemiş gıda dışında kalan mal fiyatlarının yıllık artışı Eylül ayında yükselmiştir.

Mayıs ayı sonrasında önemli ölçüde hızlanan dayanıklı tüketim mallarındaki fiyat artışları Ağustos ayı ile birlikte büyük oranda yavaşlamış, Eylül ayında ise fiyatlarda belirgin bir değişim gözlenmemiştir. Dayanıklı tüketim mallarının alt kalemleri incelendiğinde, elektrikli ve elektriksiz aletler ile otomobil fiyatları üzerindeki döviz kuru kaynaklı artış yönlü etkilerin büyük ölçüde tamamlandığı ve fiyatların Eylül ayında gerilediği, öte yandan mobilya grubu ürünleri fiyatlarındaki yüksek artışların sürdürdüğü görülmektedir.

Eylül ayında yüzde 0,23 oranında azalış gösteren ÜFE'ye sanayi sektörü 0,34 puan azaltıcı yönde katkı sağlarken, tarım sektörü 0,11 puan artırıcı yönde etki yapmıştır. Petrol fiyatlarında gözlenen düşüşlerin devam etmesiyle birlikte imalat sanayi fiyatlarında yüzde 0,47 oranında düşüş gerçekleşmiştir.



İmalat sanayi fiyatlarında gözlenen gerilemede ağırlıklı olarak, kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri ve mobilya imalatı sektörlerindeki fiyat azalışlarının etkili olduğu görülmektedir. Öte yandan, petrol ürünlerinin etkisi dışlandığında, imalat sanayi fiyatlarında yüzde 1,16 oranında artış olduğu dikkat çekmektedir. Bu artışta, giyim eşyası, gıda, tekstil, kimyasal, deri mamulleri ve basın-yayım ürünleri imalatı sektörlerindeki fiyat artışlarının etkili olduğu gözlenmektedir.

Eylül ayında, Nisan ayından bu yana artış gösteren dayanıklı tüketim malları imalatı fiyatlarının gerilediği gözlenirken, uzun zamandır olumlu seyreden dayanıksız tüketim malları imalatı fiyatlarında gözlenen yüzde 2,35 oranındaki artış dikkat çekmektedir. Enerji fiyatlarında son iki ayda görülen gerilemede ise petrol ürünleri fiyatlarındaki azalışlar etkili olmuştur.

MIGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri*									
Aylık Yüzde Değişim									
	Oca.06	Şub.06	Mar.06	Nis.06	May.06	Haz.06	Tem.06	Ağu.06	Eyl.06
Ara Malları Fiyatları	0,11	0,31	0,74	2,20	4,43	6,84	1,55	-0,46	0,62
Sermaye Malları Fiyatları	0,60	-0,09	0,23	0,24	2,19	4,66	-0,15	-0,17	0,28
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	1,90	-2,94	-0,13	1,00	0,73	8,46	4,16	1,97	-0,50
Dayanıksız Tüketim Malları Fiyatları	0,71	0,05	0,16	0,30	-0,04	0,37	0,13	0,24	2,35
Enerji Fiyatları	8,36	1,32	0,32	6,87	6,70	9,65	4,11	-4,28	-8,60

Kaynak: TÜİK, TCMB.

*2003 bazlı üretici fiyat endeksi, NACE (Nomenclature Generale des Activites Economique dans les Communautés Europeennes) sınıflamasında yayınlanmaktadır. Yukarıda tablodaki fiyatlar NACE sınıflamasından MIGS (Main Industrial Groupings) sınıflamasına geçiş anahtarları kullanılarak tarafımızca hesaplanmaktadır.

...YAKLAŞAN GELİŞMELER...

- Ramazan ayının gıda fiyatları üzerinde artış yönlü geçici etkisinin Ekim ayında da sürmesi bekleniyor.
- Giyim ve ayakkabı grubunda yüksek oranlı yeni sezon artışlarının gerçekleşeceği döneme giriliyor.

...TABLOLAR

Eylül Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)							
	Ağırlık	2006			2005		
		Aylık	Yıllık	Birikimli*	Aylık	Yıllık	Birikimli*
TÜFE	100	1,29	10,55	6,65	1,02	7,99	3,93
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	27,68	2,86	12,45	6,78	1,34	4,38	-0,37
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,62	0,17	10,21	5,03	0,00	22,36	21,86
Giyim ve Ayakkabı	8,28	2,42	-0,13	-9,53	1,15	1,77	-9,52
Konut	16,29	1,02	13,65	10,36	1,80	10,11	6,68
Ev Eşyası	6,89	1,62	11,38	7,29	-1,40	4,68	2,36
Sağlık	2,54	1,72	7,88	7,51	0,18	0,34	-0,75
Ulaştırma	10,48	-1,76	9,31	9,97	1,76	18,17	11,68
Haberleşme	4,55	-0,10	2,54	1,81	0,54	2,37	0,99
Eğlence ve Kültür	3,63	0,66	6,44	7,39	-2,73	5,70	7,59
Eğitim	2,41	3,65	8,10	7,85	2,51	7,36	6,97
Lokanta ve Oteller	6,74	1,92	14,48	11,05	1,63	14,13	11,54
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,89	-0,98	17,33	11,63	1,64	5,53	3,25

Kaynak: TÜİK

Eylül Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)							
	Ağırlık	2006			2005		
		Aylık	Yıllık	Birikimli*	Aylık	Yıllık	Birikimli*
ÜFE	100	-0,23	11,19	11,54	0,78	4,38	2,98
Tarım	19,78	0,59	10,20	4,16	1,53	1,58	-2,62
Sanayi	80,22	-0,42	11,21	13,36	0,58	5,14	4,55
Madencilik	1,47	-1,56	13,17	17,06	3,10	11,82	13,40
İmalat	73,98	-0,47	10,43	12,74	1,54	6,15	5,32
Enerji	4,77	0,54	23,45	21,70	-14,34	-11,53	-9,68

Kaynak: TÜİK

*Bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde değişim.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iki iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.